

**ОШ „Јован Јовановић Змај“
подручно одељење у Великој Грабовници**

Писана припрема за час из Српског језика

Велика Грабовница, новембар 2022. године.

Припрема за час

Редни број часа: 63. час	
Школа и разред	ОШ „Јован Јовановић Змај“ подручно одељење у Великој Грабовници
Учитељица/учитељ	Марија Марјановић
Датум одржавања часа	29. 11. 2023.
Наставна област	II Коначно усвајање писања слова и савлађивање читања речи, кратких реченица и краћих текстова
Наставнајединица	О Вуку Караџићу
Врста (тип) часа	Обрада
Облици рада	фронтални, индивидуални
Наставне методе	дијалогска метода, метода запажања и показивања, текстовна метода
Наставна средства	Слика Вука Стефановића Караџића, песма у прилогу припреме, свеске ученика, разредна словарица и индивидуална словарица
Циљ часа	Упознати ученике са ликом и делом Вука Караџића, писање штампаних слова азбучним редом.
Исходи	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – активно слуша садржај песме; – слуша интерпретативно читање песме ради разумевања доживљавања . – разуме књижевноуметнички текст који се чита; – усмено одговара на постављена питања; – примењује правило писања великог почетног слова; – поштује договорена правила комуникације на часу.
Образовни стандарди	1CJ.0.1.1, 1CJ.0.1.2, 1CJ.0.1.5, 1CJ.0.1.6, 1CJ.1.2.1, 1.3.3.
Кључни појмови	Азбука, Вук Стефановић Караџић, песма
Активности наставника	Осмишљава и организује рад, започиње и води разговор, чита, слуша, мотивише ученике, прати и процењује њихов рад
Активности ученика	Слуша, учествује у разговору, анализира, црта, пише, решава задатке
Међупредметне компетенције	Комуникативна, за сарадњу, естетска, дигитална, решење проблема
Корелација	Свет око нас, Ликовна култура
Литература за наставнике	Вук Милатовић, <i>Методика наставе почетног читања и писања</i> , ТОРУ, Београд, 2005. Јелена Миоч, <i>Приручник за наставу почетног читања и писања по комплексном методу</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1989.
Литература за ученике	Буквар за први разред основне школе, БИГЗ школство, Београд, 2018. доц. др Мирјана Стакић

ТОК ЧАСА

УВОДНИ ДЕО ЧАСА (10 минута)

Час започињемо презентацијом. Ученицима постављам питање:

- Да ли знате о коме је реч?
„Ја сам се у Србији родио и узрастао и зато ми се чини да на свијету нема љепше земље од Србије, ни љепшег места од Тршића”.

Вук Стефановић Караџић

- Ученице затим рецитују песму „Вуку Караџићу“, аутора Ранка Симовића.

ВУКУ КАРАЏИЋУ

Вук је хтео, где год крене,
да се људи описмене,
за слободу да се боре
и за језик којим зборе.

Вук је био добре воље,
Вук је био препун среће
кад победи оно боље,
кад се стекне знање веће.

Осташе нам после Вука,
лепа слова и азбука.
Сад их пише свака рука,
са радошћу и без мука.

Ранко Симовић

Након рецитације следи разговор:

Разговор са ученицима

1. Да ли вам се песма допала?
2. Шта вам се допало у песми?
3. Ко се се помиње у песми?
4. Шта је Вук хтео?
5. Шта нам је остало после Вука?
6. Какав је он био?
7. Када је био препун среће?
8. Зашто је важно да људи буду писмени?
9. Како су људи живели некада када нису били писмени?
10. Како данас?
11. Шта све може писмен човек?
12. Шта вама значи што знате да читате и пишете?
13. Шта сада можете да радите, а пре нисте могли?

Закључујемо да је **Вук Караџић** творац наше азбуке.

Најава наставне јединице

На данашњем часу обновићемо све што смо научили и сазнати нешто ново о животу и делу Вука Стефановића Караџића.

- Зашто је важно да учимо о његовом животу и његовим делима?

Анализом текстова доћи ћемо до закључка због чега српски народ чува успомену на **Вука Караџића** годинама након његовог рођења.

Истицање циља часа

(Данас ћемо обновити све што смо научили и сазнати нешто ново о животу и делу Вука Караџића.)

Говорим ученицима да они тек почињу да усвајају знања о значајној личности наше. Да ће у старијим разредима учити много више о творцу наше азбуке и његовим делима.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА (25 минута)

Након истицања циља часа ученицима су подељени наставни листови са текстом о животу и делу Вука Стефановића Караџића. Ученици раде у групи. Разговор и излагање прати презентација.

Читањем текстова отриваћемо чињенице о животу и раду Вука Стефановића Караџића. Појмове које откријемо чиниће појмове наше мапе ума.

Тршић

Рођен 6. новембра 1787. године у Тршићу у кући свог деде Јоксима који је бежећи од Турака дошао из Херцеговине у Тршић.

Лозница

Писање и читање научио је од рођака Јефте Савића који је био једини писмени човек у крају. Још као дечак показивао је невиђени таленат и стекао углед у селу, а касније и шире. Школовање наставља у **Лозници**.

Манастир Трноша

Школовање је наставио у манастиру Трноши где је више времена проводио чувајући овце него што је учио.

Сремски Карловци

На почетку Првог српског устанка(1804), Вук је отишао у Сремске Карловце да се упише у гимназију, али је са 17 година био престар. Једно време је провео у тамошњој богословији.

Беч

Преселио се у Беч, 1813. године. Ту је упознао Јернеја Копитара, цензора словенских књига, на чији је подстицај кренуо у прикупљање српских народних песама, реформу ћирилице и борбу за увођење народног језика у српску књижевност.

ТВОРАЦ НАШЕ АЗБУКЕ

Вук Карацић је смислио азбуку. Она се зове ћирилица. Ћирилица има тридесет слова.

❖ Из старословенске азбуке Вук је задржао следећа 24 слова:

А а Б б В в Г г Д д Е е Ж ж З з
И и К к Л л М м Н н О о П п Р р
С с Т т У у Ф ф Х х Ц ц Ч ч Ш ш

❖ Њима је додао једно из латинице:

Ј ј

❖ И пет нових:

Љ љ Њ њ Ћ ћ Ђ ђ Џ џ

АЗБУКА

СВАКО СЛОВО ЈЕ КУЉИЦА У КОЈОЈ ЖИВИ
НАШ ЈЕЗИК, А ЈЕЗИК ЈЕ НАЈВАЖНИЈА И НАЈ-
ТРАЈНИЈА ЦАРЕВИНА. СВЕ ШТО ИЗГОВО-
РИМО У ЧИТАВОМ ЖИВОТУ, СВЕ ШТО ПОМИ-
СЛИМО - СТАНЕ У ОВИХ ТРИДЕСЕТ КУЉИЦА!
ЗАТО ЈЕ ВУК НАЈВАЖНИЈИ У ОВОЈ ЦАРЕВИНИ,
ЗАТО ГА ПАМТИМО И СПОМИЊЕМО. ТАКО ЋЕ
БИТИ У СВИМ НАРЕДНИМ БЕКОВИМА, У СВА-
КОМ ПОТОМСТВУ. КАКО БИ НАРОД РЕКАО:
ДО У ХИЛАДИТО КОЛЕНА!

„Пиши као што говориш, а читај као што је написано“

Вуковим реформама у српски језик је уведен фонетски правопис. Једно слово – један глас.

Аа Бб Вв Гг Дд Ђђ
Ее Жж Зз Ии Јј Кк
Лл Љљ Мм Нн Њњ Оо
Пп Рр Сс Тт Ћћ Уу
Фф Хх Цц Чч Џџ Шш

Сакупљач народних умотворина

Вуков рад на сакупљању народних умотворина има велики национални и културни значај јер је на светлост дана доспело духовно благо Српског народа.

- ✓ **Народне умотворине обухватају:** песме, приче, бајке, басне, загонетке, пословице, питалице, брзалице, разбрајалице...зову се народне јер их је створио народ, односно талентовани људи из народа чија имена обично не знамо.

Анализом датих текстова долазимо до закључка ко је био Вук Стефановић Караџић, а уз помоћ мапе ума смо издвајали појединости (Тршић, Лозница, манастир Трноша, Сремски Карловци, Беч, творац наше азбуке, „Пиши као што говориш, а читај као што је написано“, творац наше азбуке, сакупљач народних умотворина).

**ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА
(10 минута)**

Анализа урађених задатака.

- ✚ Закључујемо да смо на данашњем часу обнављали све што смо научили и сазнали нешто ново о животу и делу **Вука Стефановића Караџића**.
- ✚ Разговором долазимо до закључка да је важно да научимо и усвојимо што више података о творцу наше азбуке.

Ученици након тога добијају наставне листиће са текстом. Имају задатак да заокруже прва односно почетна слова датих речи. Почетна слова датих речи у тексту чине нашу азбуку.

- Учитељ подстиче ученике на самопроцену сопственог знања питањима :
- Шта ти се на овом часу највише допало?
 - Зашто?
 - Шта мислиш шта је могло боље ?
 - Шта је за тебе било најлакше, а шта најтеже?

Ученици процењују сопствену успешност на овом часу.
Такође процељују колико је било јасно предавање учитеља.

На самом крају часа ученици имају задатак да покажу смајлија или тужића у зависности од тога да ли им је час био занимљив или не.

Домаћи задатак:

Ученици за домаћи задатак имају да напишу, односно илуструју мапу ума.

Уз савет да редовно читају о животу и делу творца наше азбуке завршили смо час.

Начин провере остварености исхода:

Да ли ми је адекватан избор начина провере остварености исхода?

Да ли сам планирао/планирала адекватне активности ученика?

Да ли је било одступања/потешкоћа приликом остваривања планираног?

Шта бих променио/променила?

Изглед табле

Вук Стефановић Караџић – творац наше азбуке

Аа	Бб	Вв	Гг	Дд	Ђђ
Ее	Жж	Зз	Ии	Јј	Кк
Лл	Љљ	Мм	Нн	Њњ	Оо
Пп	Рр	Сс	Тт	Ђђ	Уу
Фф	Хх	Цц	Чч	џџ	Шш

Вук Стефановић Караџић је рођен у Тршићу близу Лознице у породици са пуно деце. У то време деца су умирали, па су му дали име Вук по народном обичају (како му духови и вештице не би наудили). Читање и писање је научио од Јефте Савића који је био у то време једини писмен човек у селу. Школовао се у Лозници, манастиру Трноша, Београду, Бечу... У Бечу је живео са својом породицом и радио свој просветитељски посао. У Бечу је умро, а сахрањен је у Београду у порти Саборне цркве. Вук Стефановић Караџић је реформатор српског језика, сакупљач народних песама и писац првог речника српског језика. Вук Караџић је смислио азбуку. Она се зове ћирилица. Ћирилица има тридесет слова. Вук је рекао: „Пиши као што говориш, а читај како је написано.

АЗБУКА

1. АЈДЕ
 2. БРАТЕ
 3. ВИДОЈЕ
 4. ГЛЕДАЈ
 5. ДОЛЕ
 6. ЂАВОЛЕ
 7. ЕНО
 8. ЖЕНЕ
 9. ЗМАЈЕВЕ
 10. ИСПОД
 11. ЈЕЛЕ
 12. КРИВАЈЕ
 13. ЛУДИ
 14. ЉУДИ
 15. МИСЛИЛИ
 16. НАШУ
 17. ЊИВУ
 18. ОРАЛИ
 19. ПЕТАР
 20. РЕЧЕ
 21. СТАНОЈУ
 22. ТРАЖИ
 23. ЋЕРКУ
 24. УБАВУ
 25. ФИНУ
 26. ХРАНУ
 27. ЦАРЕВУ
 28. ЧИСТИ
 29. ЦАДУ
 30. ШИРОКУ
- Објашњење речи: убава – лепа; цада – пут

ВУКУ КАРАЏИЋУ

Вук је хтео, где год крене,
да се људи описмене,
за слободу да се боре
и за језик којим зборе.

Вук је био добре воље,
Вук је био препун среће
кад победи оно боље,
кад се стекне знање веће.

Осташе нам после Вука,
лепа слова и азбука.
Сад их пише свака рука,
са радошћу и без мука.

Ранко Симовић

